

Бж. № 22
 Дата 10.01.98г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНА СЛЕДСТВЕНА
 СЛУЖБА
 Рег. № 229 Елз. № 1
10.01. 1998г.
 С О Ф И Я

Г.ч. К. Берончов
10.01.98г.

СТАНОВИЩЕ

от Националната следствена служба,
 София, бул. "Д-р Г.М.Димитров" № 42

по КД № 17 / 97г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 04.12.1997г. Националната следствена служба е конституирана като заинтересована страна по КД № 17 / 97г. образувано по искане на Главния прокурор за установяване на противоконституционността на чл.18, ал.1 ; чл.19; чл.30 и 34, ал.1 от Закона за специалните разузнавателни средства, приет от XXXVIII-то Народно събрание на 08.10.1997г. и обнародван в ДВ бр. 95 от 21.10.1997г.

Съобразно това определение Националната следствена служба изразява становище, че искането на Главния прокурор е основателно.

Наред с аргументите, посочени в самото искане, нашето становище се мотивира и от следното:

Неприкосновеността на личния живот и жилището на всеки гражданин, както и свободата и тайната на кореспонденцията са *основни права* на човека не само съобразно чл.32 - 34 от Конституцията на Република България, но и съгласно редица международни договори: чл. 17 от Международния пакт за политически и граждански права, чл.8 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и др. Всяко ограничение на тези права следва да се тълкува буквално. В противен случай те няма да са гарантирани.

Българският конституционен законодател изрично е гарантирал защитата на тези основни права по два начина:

Определил е силата на нормативния акт, който може да дефинира изключенията, при които тези права се ограничават - само със закон (чл.32,ал.1 както и напр. чл.30, ал.1, чл.31, ал.1 и др.)

Предоставил е *правната преценка* за прилагане на нормите, въвеждащи тези изключения, на съдебната власт (чл.33, ал.2 и чл.34,ал.2).

Съобразно чл.5, ал.1 от Конституцията, законодателят е длъжен от една страна да не делегира на друг орган приемането на нормативен акт, предвиждащ ограничения на основните права и от друга - да възпроизведе точно правомощията на съдебната власт.

Тези правомощия могат да се групират условно в две групи.

Първата, когато преценката на съдебната власт може да е последваща - чл.30,ал.2 и чл.33,ал.2. В тези хипотези съдебната власт установява законосъобразността на задържането или наличието на определени юридически факти - *крайна необходимост*, предодвратяване на непосредствено предстоящо или започнало *престъпление*.

При втората, съдебната власт дава предварително разрешение (чл.34,ал.2), без което е невъзможно ограничаването на основните права на гражданите.

Функцията на съдебната власт да защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата (чл.117,ал.1) в частта ѝ до сежно правната преценка

за използването на специални разузнавателни средства (СРС) има две страни. Първата, да не се допусне необосновано ограничаване на правата на гражданите, спрямо които те се прилагат. Същевременно, при престъпления, само съдебната власт следва да прецени докога и доколко такива ограничения на правата са необходими за защита на законните обществени интереси.

От тази гледна точка нормите, създаващи правомощия на изпълнителната и съдебната власт при използването на специалните разузнавателни средства (СРС), трябва да отчитат логиката на конституционния законодател и принципа за разделение на властите (чл.8)

Нормите от Закона за СРС, визирани в искането на Главния прокурор пряко нарушават Конституцията:

Чл.18 ЗСРС предвижда правомощие на министъра на вътрешните работи или на писмено упълномощен от него секретар на МВР да разпореди използването на СРС и без разрешение на съдебната власт. Нормата фрапиращо противоречи на чл. 34,ал.2 от Конституцията. Редакцията на този конституционен текст (“изключения...само..”) не оставя никаква възможност за друго тълкуване.

Според нас, искането на Главния прокурор не бива да касае само противоконституционността на ал.1 на чл.18, а и свързаните с нея ал.2 и 3 на същия текст.

Аналогично противоконституционни са и останалите текстове от ЗСРС, посочени в искането на Главния прокурор. Правната преценка на съдебната власт не струва нищо, ако друг орган - министърът на вътрешните работи или писмено упълномощен от него секретар на МВР - ще може да анулира по своя преценка решението, взето от съответния магистрат (чл.19 ЗСРС) или да го подменя (чл.30 ЗСРС).

Данните, придобити чрез използването на СРС, са доказателство в наказателния процес. Абсурдно е контрола върху тези данни да се предостави на изпълнителната власт. Следователно правомощието на министъра на вътрешните работи да упражнява “контрол върху използването на СРС” не може се разпростира и върху “събраните данни” (чл.34,ал.1 ЗСРС).

Предвид изложеното, Националната следствена служба изразява становище, че искането на Главния прокурор е основателно и чл.18, чл.19, чл.30 и чл.34,ал.1 ЗСРС, приет на 08.10.1997г. следва да бъдат обявени за противоконституционни.

1
ДИРЕКТОР: *[Signature]*
Република България
(доц.д-р Б.Рашков)

